

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ

назва освітньої програми

PHYSICAL EDUCATION AND PSYCHOLOGY OF SPORTS

назва освітньої програми англійською мовою

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт"
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Магістр з фізичного виховання і психології спорту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Київського національного
університету будівництва і архітектури
Протокол № 46 від 20.12.2021 р.

Внесено зміни: Протокол Вченої ради
КНУБА № 4 від 23.12.2022 р.

Освітня програма вводиться
в дію з 01 вересня 2023 р.

Голова Вченої ради

Петро КУЛІКОВ

2022 р.

Київ – 2022 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти
на другому (магістерського) рівні
за спеціальністю 017 “Фізична культура і спорт”
ОПП “Фізичне виховання і психологія спорту”

1. Погоджено на засіданні НМК зі спеціальності

(Протокол № 5 від 23. 11 .2022 р.)

Гарант освітньої програми

_____ 2022 р.

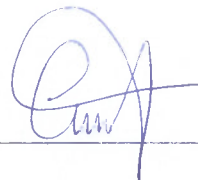

Ганна ІВАННІКОВА

2. Перевірено навчально-методичним відділом

Начальник навчально-методичного відділу

22. 12 .2022 р.

Ігор СКЛЯРОВ

3. Погоджено на засіданні Методичної ради Університету

(Протокол № 4 від 22. 12 .2022 р.)

Проректор з навчально-методичної
роботи КНУБА

« _____ » _____ 20__ р.

Андрій ШПАКОВ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Шамич Олександр Миколайович** – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури.

2. **Озерова Ольга Анатоліївна** – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури.

3. **Калениченко Руслан Арсенович** – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури.

4. **Іваннікова Ганна Василівна** – кандидат психологічних наук, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури.

Гарант – Іваннікова Ганна Василівна.

Стейкхолдери:

1. Академічна спільнота:

Малечко Тетяна Анатоліївна – доцент кафедри ТМФВ факультету фізичного виховання, спорту та здоров'я Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент.

Вознюк Алла Вікторівна – завідувач кафедри психології Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, доктор психологічних наук, доцент.

Коломоєць Галина Анатоліївна – начальник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

2. Роботодавці та представники професійної спільноти:

Марченко Роман Васильович – директор Подільського районного в м. Києві Центру з фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».

Заброда Василь Климович – віцепрезидент громадської спілки «Асоціація футболу м. Києва».

Конюшенко Сергій Вікторович – директор СДЮСШ “Зміна” м. Київ.

3. Здобувачі: Кузнецов Олексій Михайлович (працює та навчається), Головка Олена Олександрівна (працює та навчається), Сахаров Михайло Костянтинович, Марченко Алла Григорівна.

Профіль освітньо-професійної програми «Фізичне виховання і психологія спорту» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Київський національний університет будівництва і архітектури Факультет геоінформаційних систем та управління територіями Кафедра Фізичного виховання і спорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: другий Освітня кваліфікація: Фізичне виховання і психологія спорту Кваліфікація в дипломі: Магістр фізичної культури і спорту за ОПП
Офіційна назва освітньої програми	Фізичне виховання і психологія спорту
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний Обсяг освітньої програми: - за освітньо-професійною програмою становить 90 кредитів ЄКТС. Мінімум 10 кредитів ЄКТС має бути призначено для практики. Термін навчання: 1,4 р.
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл/рівень	Другий (магістр) рівень вищої освіти відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікації НПК України – EQF-LLL-7 рівень, FQ-EHEA-2 цикл
Передумови	Наявність ступеня бакалавра. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Київського національного університету будівництва і архітектури», затвердженими Вченою радою.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	до наступної акредитації ОПП
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	www.knuba.edu.ua
2 – Мета ОПП	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати задачі і практичні проблеми інноваційного та наукового характеру в процесі психологічного супроводу під час підготовки професіоналів у сфері фізичного виховання і спорту.	
3 - Характеристика ОПП	
Предметна область (галузь)	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка» Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»

знань, спеціальність)	
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма ґрунтується на застосуванні та впровадженні теоретичних знань про особливості психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту. Основою є концепція гармонійного розвитку, формування здорового світогляду, знання психологічних аспектів процесу підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, виховання й розвитку особистості в тренуванні та заняттях спортом.
Основний фокус освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма спрямована на вміння планувати та забезпечувати кваліфікований психологічний супровід спортсменам, у тому числі спортсменам-інвалідам, близьким людям спортсменів для адаптації у невизначених, критичних, небезпечних ситуаціях; і, що викликає зараз особливу увагу, спортсменам – учасникам бойових дій, для повернення до звичайного життя і намагання уникнути можливих психологічних проблем.
Особливості освітньо-професійної програми	Комплексний та системний підхід до методів, засобів психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту Застосування сучасних технологій психологічної підготовки спортсменів, у тому числі спортсменів-інвалідів, близьким людям спортсменів, спортсменів – учасникам бойових дій, тренерів та інших працівників сфери фізичного виховання і спорту. <i>Програма базується на поглибленому вивченні психологічно-педагогічних основ та методів, впровадженні відповідних компетенцій у сфері фізичного виховання і спорту.</i> <i>Програма містить виробничо-педагогічну практику за професійним спрямуванням та переддипломну на відповідних базах практик (юнацьких спортивних школах, школах олімпійського резерву, тощо) із залученням ведучих фахівців галузі, які мають досвід роботи зі спортсменами різної кваліфікації</i>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до «Класифікатора професій ДК 003:2010» та «Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників сфери фізичної культури і спорту. Випуск 85. Спортивна діяльність» магістр з фізичної культури і спорту може працювати на таких посадах:

	<p>2310 Викладач ЗВО; 2445.2 – Психолог-консультант з фізичного виховання і здорового способу життя; 3475 – Тренер-викладач з виду спорту (федерації, збірної чи клубної команди, спортивної школи)</p>
Подальше навчання	<p>Навчання впродовж життя для вдосконалення професійної, наукової та інших видів діяльності. Можливість продовження підготовки на наступному рівні вищої освіти (доктора філософії)</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, інноваційні педагогічні технології, навчально-методичні мультимедіа-матеріали, інтерактивне онлайн-консультування та спілкування в мережі з викладачами.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> загальнонаукові методи дослідження (аналіз і синтез; аналогія та моделювання; абстрагування і конкретизація; системний аналіз); методи експертної оцінки, опитування, педагогічні, психологічні та медико-біологічні методи аналізу рухової активності, змагальної діяльності, стану спортсменів та осіб, які займаються фізичною культурою; методи моделювання та прогнозування у сфері фізичної культури і спорту; методи статистичного аналізу даних; педагогічні технології програмування занять.</p> <p><i>Викладання</i> проводиться у вигляді: лекцій, семінарів, практичних занять, індивідуальних робіт у вигляді реферату або презентації, самостійного навчання за допомогою рекомендованих спеціальних літературних джерел, конспектів лекцій, інтернет-ресурсів, а також консультацій з викладачами.</p>
Оцінювання	<p><i>Оцінювання</i> навчальних досягнень студентів здійснюється в умовах кредитно-трансферної організації освітнього процесу за 100-бальною (рейтинговою) шкалою, шкалою ECTS, національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «зараховано» «не зараховано»).</p> <p><i>Види контролю:</i> самоконтроль, поточний контроль, модульний контроль, підсумковий контроль.</p> <p><i>Методи оцінювання:</i> опитування, тестування, індивідуальна робота (реферат, презентація), доповіді, контрольна робота, звіти з практик, захист кваліфікаційної роботи, залік, екзамен.</p> <p>Атестація випускників освітньої програми «Фізичне виховання і психологія спорту» за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» проводиться у формі</p>

	атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі інноваційного та /або дослідницького характеру психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>

**Спеціальні
(фахові,
предметні)
компетентності**

СК1. Здатність до критичного осмислення проблем психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти у сфері фізичної культури і спорту.

СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК5. Здатність розв'язувати проблеми психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту у нових або незнайомих середовищах, за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту

СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем у сфері фізичної культури і спорту

СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

7 – Програмні результати навчання

1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.
2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.
3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.
4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.
7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту.
8. Організувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.
9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.
10. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучається не менше 80% науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та/або вченими званнями. Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Кількісні показники матеріально-технічного забезпечення відповідають Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>В навчанні та дослідженні використовуються: вільний доступ до мережі інтернет на всій території університету, у т.ч. в читальних залах; доступ до науково-метричних баз та реферативних баз даних SCOPUS та Web of Science.</p> <p>З метою забезпечення якісної підготовки фахівців та набуття здобувачами вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» загальних і фахових компетентностей використовується: 6 спортивних залів (зал боротьби та ритмічної гімнастики; зал спортивних ігор; зал боксу та кікбоксінгу; зал сухого плавання; тренажерний зал; зал для занять спеціальної медичної групи; плавальний басейн та басейн для веслування; багатофункціональний стадіон; лекційна аудиторія, спеціалізовані кабінети, методичний кабінет з бібліотекою.</p> <p>У наявності фізкультурно-спортивне обладнання та інвентар; наукова апаратура, технічні засоби навчання; технічні прилади для тренування та контролю функціонального стану.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Обсяг, склад та якість інформаційного та навчально-методичного забезпечення повністю відповідають Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>Навчальні, навчально-методичні та бібліотечно-інформаційні ресурси університету забезпечують навчальний процес і гарантують можливість якісного освоєння магістрантом освітньої програми.</p> <p>Власна бібліотека університету задовольняє вимогам Положення про бібліотеку вищого навчального закладу III–IV рівня акредитації, затвердженого наказом МОНУ від 6.08.2004 р., № 641</p> <p>http://library.knuba.edu.ua/</p> <p>Репозитарій КНУБА: http://repository.knuba.edu.ua/</p> <p>Важливе місце у навчальному процесі, в тому числі під час самостійної роботи аспірантів, посідає функціонування Освітнього сайту КНУБА</p>

	http://org2.knuba.edu.ua/?lang=uk , Забезпечено можливість використання корпоративної платформи Microsoft Teams в інтернет-сервісі Microsoft Office 365 для здобувачів та викладачів КНУБА. Використання дистанційного, навчального середовища університету та авторських розробок науково-педагогічних працівників; підручників та навчальних посібників з грифом Вченої ради КНУБА.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах в межах України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів, що не суперечать діючому законодавству України.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних підставах

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Фізичне виховання і психологія спорту» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт та їх послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

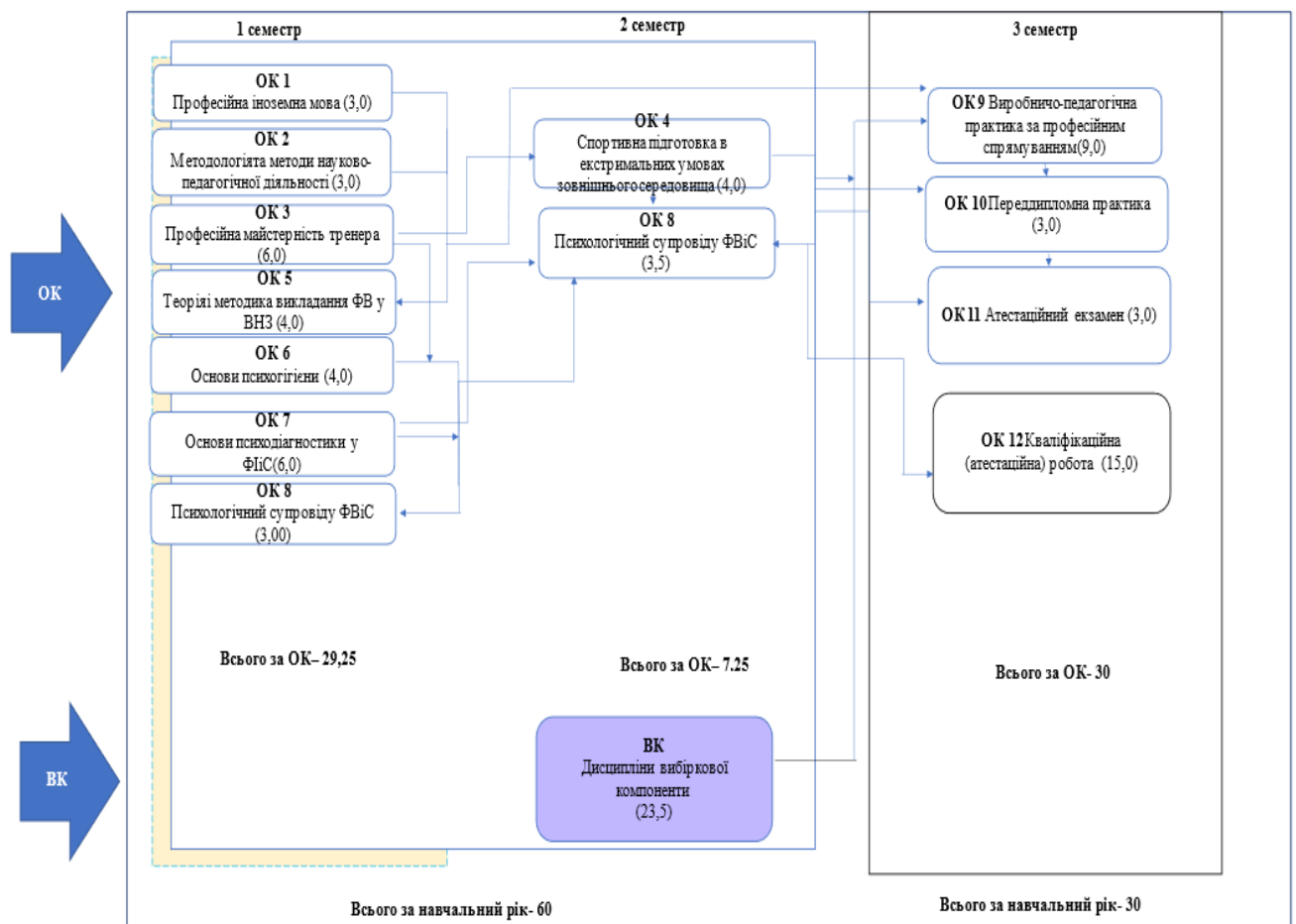
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Професійна іноземна мова	3	залік
ОК 2	Методологія та методи науково-педагогічної діяльності	3	екзамен
ОК 3	Професійна майстерність тренера	6	екзамен
ОК 4	Спортивна підготовка в екстримальних умовах зовнішнього середовища	4	залік
ОК 5	Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО	4	екзамен
ОК 6	Основи психогігієни у ФВіС	4	екзамен
ОК 7	Основи психодіагностики у ФВіС	6	екзамен
ОК 8	Психологічний супровід у ФВіС	6,5	екзамен
ОК 9	Виробничо-педагогічна практика за професійним спрямуванням	9	залік
ОК 10	Переддипломна практика	3	залік
ОК 11	Атестаційний екзамен	3	екзамен
ОК 12	Кваліфікаційна (атестаційна) робота	15	захист

Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66,5	
Вибіркові компоненти ОП <i>(магістрант обирає дисципліни сумарним обсягом 23,5 кредитів)</i>			
ВК	Дисципліни вибіркової компоненти	23,5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		23,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

Здобувач має право вільного вибору будь-якої дисципліни, що реалізуються в університеті.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Освітньо-професійна програма підготовки магістрів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» побудована за структурно-логічною схемою, яка передбачає вивчення переважної більшості дисциплін циклу професійної підготовки та надання фахових знань й умінь.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи і завершується видачею документу встановленого зразка про присвоєння кваліфікації: ступінь вищої освіти *магістр фізичного виховання і психології спорту* та підтверджена професійна кваліфікація в галузі "01 - Освіта" зі спеціальності 017 "Фізична культура і спорт".

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати виконання дослідження або інноваційного проекту, спрямованого на розв'язання актуальної задачі фізичної культури або спорту.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозиторії закладу вищої освіти.</p>
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен передбачає оцінювання здобуття результатів навчання, визначених цим стандартом та відповідною освітньою програмою.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ІК	ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	ЗК-7	ЗК-8	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9
ОК-1	+	+			+				+						+			
ОК-2	+	+	+		+			+		+			+		+	+	+	+
ОК-3	+		+	+		+				+	+		+					+
ОК-4	+	+				+	+			+	+	+	+	+	+		+	+
ОК-5	+				+						+					+	+	
ОК-6	+				+		+									+	+	
ОК-7	+				+			+								+	+	
ОК-8	+				+	+	+			+	+	+		+				+

ОК-9	+	+	+	+	+					+		+				+			+
ОК-10	+	+			+	+				+	+						+	+	+
ОК-11	+	+	+							+				+	+	+	+		
ОК-12	+	+	+		+		+			+	+						+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН-1	ПРН-2	ПРН-3	ПРН-4	ПРН-5	ПРН-6	ПРН-7	ПРН-8	ПРН-9	ПРН-10
ОК-1	+		+						+	
ОК-2					+		+	+	+	
ОК-3	+	+		+	+			+		
ОК-4	+	+		+			+			
ОК-5	+	+							+	
ОК-6	+	+							+	+
ОК-7				+		+	+			
ОК-8		+		+					+	+
ОК-9	+	+		+	+					
ОК-10	+					+	+		+	+
ОК-11	+	+				+			+	
ОК-12		+		+		+	+		+	+

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» (бакалавр), наказ № 567, від 24.04.2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/017-Fizkultura.sport-bakalavr.28.07.pdf>
5. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні, від 16 липня 2018 р., №776 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
7. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p>
8. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010. – К.: Видавництво "Соцінформ", 2010.
9. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 зі змінами від 21.12.2017 № 1648 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
10. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehehis/>